

Menneskets oprindelse er noget af et mysterium

Anmeldt af Ove Høeg Christensen
Journalist, m. DJF

Vil en skabelsestroende og/eller ID-tilhænger blive darwinist af at læse “Menneskets oprindelse og udvikling” af Peter K. A. Jensen?

Er bogens argumenter så overvældende, at man tvinges til at acceptere, at mennesker og menneskeaber har en fælles evolutionær forfader?

Nej, ifølge Peter K. A. Jensen er menneskets udvikling og oprindelse noget af et mysterium! Men det kræver en ret omhyggelig læsning af “Menneskets oprindelse og udvikling” for at indse (eller gennemskue) dette.

Hul i fossilrækken

Peter K. A. Jensen, der opfatter naturalistisk evolution som et indlysende udgangspunkt, skriver i en billedtekst i en anden af sine bøger (“Da mennesket blev menneske”, 2004):

“For tre millioner år siden steg en primat, mere menneskeabe end menneske, billedligt talt ind i en tidstunnel. En million år senere spadserede en ny art, der brugte redskaber og havde en stor hjerne, og som regelmæssigt spiste kød, ud af tunnelens anden ende. Hvad der var sket i mellemtiden er stadig noget af et mysterium”.

“Menneskets oprindelse og Udvikling”, 3. udg., der her skal anmeldes, beskæftiger sig blandt andet med dette mysterium, altså hvad der kan være sket i den ovenfor nævnte tidstunnel.

Peter K. A. Jensen skriver ærligt og redeligt om de mange problemer, forskerne må leve med:

“Adskillelsen mellem de afrikanske menneskeaber og linien, der førte til mennesket, fandt sandsynligvis sted for omkring 6 millioner siden. Som nævnt flere gange i det foregående har man næsten intet kendskab til den første del af denne periode på grund af et hul i fossilrækken på omkring 4 millioner år i den sidste del af tertiærtiden”.

Behovet for mellemformer

Som ikke-fagkyndig læser af “Menneskets oprindelse og udvikling” forbløffes man flere gange over, at et utroligt sparsomt fossilmateriale giver

Menneskets oprindelse og udvikling
3. udgave, 432 sider.
Af Peter K. A. Jensen
Gyldendal

anledning til, at nye arter oprettes. Forklaringen må være, at forskerne ønsker at imødekomme et behov for mellemformer.

Homo habilis, for eksempel, blev straks oprettet som art efter fundet af et fragmenteret kranium. Peter K. A. Jensen skriver herom: “Fossilerne fra Olduvai og Koobi Fora, der traditionelt er tilskrevet *Homo habilis*, er stærkt fragmenterede, og fortolkningen af dem er som nævnt langt fra éntydig” (side 170).

Først findes et fragmenteret kranium, og derefter oprettes en art. Senere findes andre fragmenter, der meget praktisk kan tilskrives denne art. Det er, som Peter K. A. Jensen nævner, langt fra éntydigt.

Nogen lignende skete efter fundet af den meget menneskelignende underkæbe nær ved Heidelberg i Tyskland. Den gav anledning til oprettelse af arten *Homo heidelbergensis*.

Senere findes fossiler på andre lokaliteter, der af forskellige dateringsmæssige og evolutionære årsager (meget praktisk) kan tilskrives *Homo heidelbergensis*.

Peter K. A. Jensen skriver herom: “... fossiler fra Java, Kina samt fra Turkanabassinets Olduvai lag II-IV og Ternifine m.fl. i Afrika. Den gruppe af fossiler, der i dag af de fleste regnes til *Homo heidelbergensis*, er alle dateret til mellemste Pleistocæn.” (side 209).

Oprejste (bipedale) mellemformer

Peter K. A. Jensen giver flere eksempler på forskernes behov for at “tilskrive” eller “henregne” et eller flere fund til bestemte arter eller epoker for at opfylde evolutionære forventninger. Det gælder

også de berømte og meget menneskelignende fodaftryk, der er fundet ved Laetoli, Tanzania.

Allerede på side 16 skriver Peter K. A. Jensen meget overraskende: “Det skete for 3,6 millioner år siden, og her ser man for første gang mennesket undervejs på dets lange og eventyrlige vandring ind i historien.”

Mener Peter K. A. Jensen virkelig, at der eksisterede mennesker for så længe siden? Nej! Det mener han ikke, og det uddybes på side 151:

“Detaljeret opmåling og analyse har afsløret, at fødderne, der har afsat sporene, i forbavsende grad minder om foden hos det moderne menneske.” Videre skriver han på samme side: “De bevarede fodspor har således dokumenteret, at homininerne for 3,6 millioner år siden var – hvad fodens form angår – veltilpasset til opret (bipedal) gang.” Afsnittet afsluttes kort og noget ubegrundet med: “Der er ingen tvivl om, at fodsporene er afsat af Australopithecus afarensis.”

Tvunget af Laetoli-fodsporene er forskerne nødsaget til at antage, at vore hypotetiske forfædre havde en meget menneskelig underkrop med en meget abelignende Australopithecus-overkrop. Det forekommer noget underligt, ja nærmest usandsynligt.

Alternativet, at moderne mennesker har eksisteret for 3,6 millioner år siden, er uacceptabelt ifølge evolutionsteorien.

Spænder vidt

Peter K. A. Jensen er ledende overlæge ved Klinisk

genetisk Afdeling på Århus Universitetshospital. At dømmе efter bogen har forfatteren indgående studeret teorierne om menneskets oprindelse og formodede tidlige mennesketypers kolonisering af nye levesteder og de tidligste menneskelige kulturer.

Indholdet i “Menneskets oprindelse og udvikling” spænder vidt.

På de første mange sider fra kapitel 1 til og med 8 skriver Peter K. A. Jensen mere generelt om menneskets oprindelse: myte og videnskab, evolutionsprocessen, livets oprindelse og tidlige udvikling, biologisk klassifikation, primaternes evolution og systematik og nulevende menneskeaber og hominoidernes afstamning.

Man skal læse helt frem til side 126, før man kommer til de mere kontroversielle dele af bogen. Den del indledes med kapitel 9: Menneskeliniens oprindelse, 10: Mønstre i udviklingen af tidlige homininer, 11: Udviklingen af Homo (ergaster og erectus), 12: Koloniseringen af Europa: Homo heidelbergensis og neandertalerne og 13: Homo sapiens oprindelse (side 236).

Bogen afsluttes med kapitlerne 14: Homo sapiens: kulturel udvikling i øvre palæolitikum og neolitikum. 15: Global kolonisering og diversificering og 16: Da mennesket blev menneske.

Et Appendix fra side 364 til 422 omfatter afsnit om menneskets arvemasse, aldersbestemmelse, noter, kronologisk oversigt over centrale begivenheder, ordliste, litteraturliste og stikordsregister.